

KLUB

SCI-FI KLUB
PF ČESKÉ BUDĚJOVICE

Víte, kdo byl K. Č a p e k?

Znáte něco

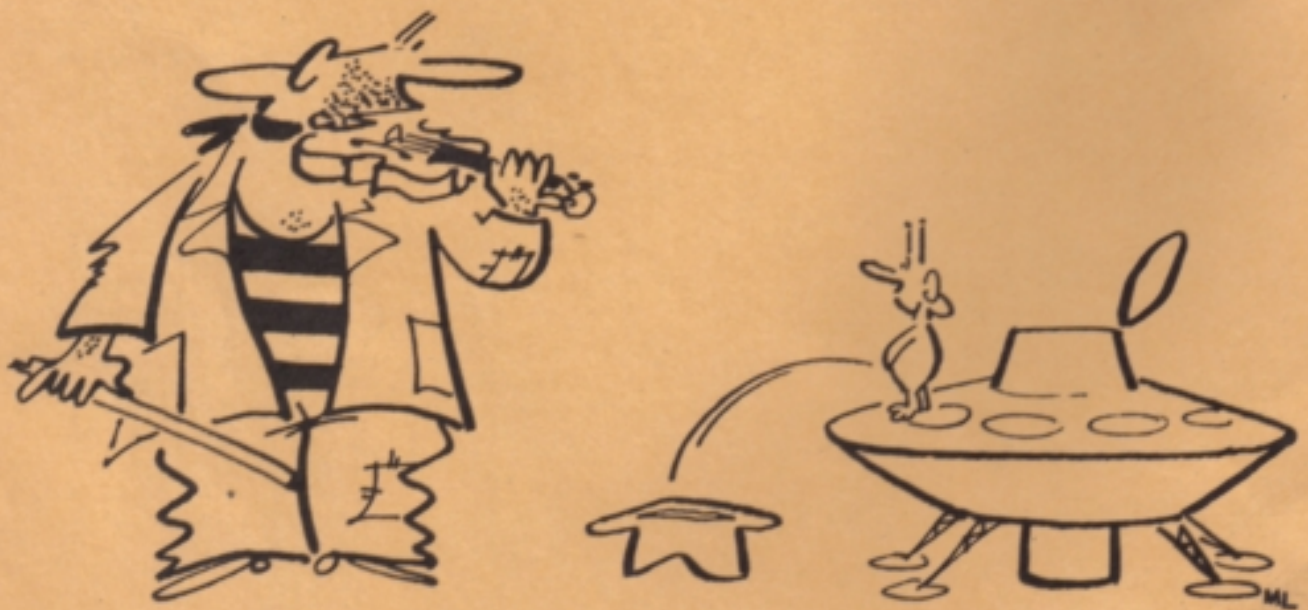
o cestách v čase?

POVÍDKY:

Važte si mikrobů

Kobka

Děti zítřka

O B S A H

Tak mne tu opět máte	2
Ufíkova cena	2
Znáte je? Karel Čapek (M. Macák)	3
Miroslav Hošek: Děti zítřka	6
Co je to, když se řekne „cesta časem“	9
(J. Karbusický)	
Jiří Karbusický: Kobka	9
Emio Donaggio: Važte si mikrobů	10

o-o

Na obálce tohoto čísla jsou ukázky soutěžních prací,
které došly do soutěže o Ufíkovu cenu

1.strana obálky - Jiří Karbusický - kresba podle fotogra-
fii (2.okruh - „Člověk
Mimoň a vesmír“)
2.strana obálky - Milan Lipovský - dvě kresby - 3.okruh
Trutnov Sci-fi humor
3.strana obálky - Jan Zeman - kresba - 3.okruh
Č.Budějovice SF humor
4.strana obálky - Miloš Krmášek - kresba - 3.okruh
Náchod SF humor

o-o

UFfK - Informační materiály SFK při FO SSM PF Č. Budějovice
Redakční rada: St. Cífka, K. Dvořák, M. Kramoliš
Adresa redakce: Karel Dvořák, VŠZ kolej K1,
Sinkuleho ulice, České Budějovice,
370 05

Náklad: 150 výtisků
Redakční uzávěrka: 19.2.1984
NEPP0DEJNÉ - ZDARMA

T a k m n e t u o p ě t m á t e

Od našeho posledního setkání uplynuly více jak tři měsíce, které přinesly mnoho nového. Například to, že si mnozí vás našli čas a poctili mne nějakým příspěvkem. Těm bych chtěl z tohoto místa poděkovat. Byl bych totiž velice rád, kdybyste mi trochu toho času věnovali i příště.

Tak jako se snažím nespát já, nespí ani ostatní příznivci vědecko-fantastického žánru. Proto se v nejbližší době budou konat dvě zajímavá setkání. 16. – 18. března to bude setkání vedoucích sci-fi klubů, které pořádá Sci-fi klub v Teplicích. V době od 6.4. do 8.4. pořádá pardubický Sci-fi klub setkání československého fandomu, které se bude konat pod názvem Parcon 84. Doufám, že Vám budu moci nabídnout reportáž z obou těchto setkání.

Pěkné počtení vám přeje

U F Í K

o-o

U F Í K O V A C E N A

Uzávěrka tohoto čísla byla současně s uzávěrkou soutěže, a proto ještě neznáme výsledky. Něco vám však prozradit můžeme. Soutěže se zúčastnilo celkem 11 kreslířů, kteří se ponejvíce věnovali třetímu okruhu – kreslenému humoru. Abychom

vám soutěž trochu přiblížili, reprodukujeme na obálce některé z kreseb. Touto malou ukázkou soutěžních prací bychom chtěli získat pro druhý ročník soutěže ty, kteří letos ještě zaváhali. Doufáme, že se nám to podaří.

Výsledky soutěže budou oznámeny v příštím čísle. O výhercích podáme informace také na setkání československých fanoušků Parcon '84. To vám ovšem nemůže zabránit, abyste si soukromě nezatipovali, kdo ze soutěžících získá Ufíkův talíř.

ZNÁTE JE ?

K. Macák: Karel Čapek

Koncem minulého roku jsme si připomněli 45. výročí úmrtí nejvýznamnějšího českého spisovatele 20. století Karla Čapka. Je to určitě pádný důvod k tomu, abychom se nad jeho pozoruhodným dílem zastavili i na stránkách našeho časopisu.

Karel Čapek se narodil 9. ledna 1890 v Malých Svatoňovicích v rodině venkovského lékaře. V 11 letech začal studovat gymnázium v Hradci Králové, kde vstoupil do studentského anarchistického kroužku. Po prozrazení kroužku musel odejít do Brna, aby mohl studium dokončit. Zde se mladý Čapek zabývá zvláště četbou světové literatury a do tohoto období spadají i počátky jeho literární tvorby. Po absolvování gymnázia odchází studovat do Berlína a do Paříže. Roku 1915 dosáhl doktorátu filozofie. Za první světové války působil na krátkou dobu jako knihovník a vychovatel u hraběte Lažanského, neboť nebyl pro těžké onemocnění páteře odveden do války.

Čapkovo dílo je neobyčejně rozsáhlé a mnohostranné. Není tedy úkolem tohoto příspěvku zabývat se tímto dílem komplexně. Z pochopitelných důvodů vyplývajících ze zaměření našeho časopisu a z aktuálnosti Čapkova díla vůbec se zmíním o jeho tvorbě vědeckofantastické a o jeho dílech protiválečných.

Po prvních zkušenostech s modernou se stal takřka přes noc světově proslulý svým dramatem RUR. V tomto díle se odráží

autorův zájem o moderní vědu a technický pokrok, současně však i obavy o osudy lidstva ve světě, v němž se zmocňuje vlády nad člověkem jeho výtvor, a kultura je ničena technickou civilizací. Námětem hry je vytvoření umělého člověka – robota. Rossumova továrna chrlí nové a nové roboty a lidé jich používají ke všem pracím a pak i k válkám. Nakonec se roboti vzbouří a vybijí lidstvo. Jejich výrobní tajemství je však ztraceno a hrozí nebezpečí, že i roboti vyhynou. Naštěstí však dva z robotů, kteří byli nadáni citem, pocítí vzájemnou lásku, a tím je další život na zemi zachráněn. Závěr příběhu dostává tedy charakter biblického odkazu Adama a Evy, kteří zakládají nové lidské pokolení.

Proč se tímto závěrem přiklonil Čapek k optimistickému východisku? Proč nedopustil, aby lidé, kteří jsou posedlí jen honbou za zisky, dovršili vlastní zkázu? Odpověď, kterou na tyto otázky poskytl sám autor, lze najít v časopise Jevišťe z roku 1921, kde se mimo jiné píše: „Dovedeme stěží myslit, že by se mluvilo o lidstvu jako o vymírajícím nebo vymřelém rodu. Představte si však, že byste stáli nad hrobem člověčenstva; kdybyste byli sebevětšími škarohledy, jistě byste si uvědomili božský význam vyhynulého rodu a řekli byste – také vy: Byla to veliká věc být člověkem ...“

O dva roky později v roce 1922 vychází další dvě Čapkova díla z utopickou tematikou. První z nich je Továrna na absolutno, které stejně jako román Krakatit z r. 1924 řeší odpovědnost vědeckého výzkumu v souvislosti s humánním pokrokem lidstva. Druhá je hra Věc Makropulos. Hlavní postava tohoto díla zpěvačka Emilia Marty, jejíž otec byl lékařem Rudolfa II, je žena, které požívá elixír způsobující omládnutí téměř na tři sta let. Pro umělkyni však nic nemá v tak dlouhém životě smysl, nic nemá pro ni cenu, a tak recept přenechává mladé nešťastné dívce ve snaze pomoci jí. I ta si však uvědomuje, že elixír je pro člověka bezcenný a zničí jej. Hra je tedy jakousi obhajobou lidské smrtelnosti.

Myslím, že je nutné poznamenat, že toto dílo vzniklo jako Čapkova polemika s knihou G.B.Shawa Zpět k Methusalemovi.

V této knize dochází Shaw k opačným názorům než Karel Čapek. Shaw vidí v možnosti žít několik set let ideální stav lidstva, jakýsi budoucí ráj. Je těžko říci, co je správnější; na obou stranách se nedostává bohužel vlastní zkušenosti. Čapek říká, že Shawova téze je uváděna za klasický

příklad optimismu, zatímco jeho za beznadějný případ pesimismu. Dejme tomu, že jednou v budoucnosti nebude nemocí a bídy ani nečisté dřiny, to je zajisté optimismus: Ale říci, že tento dnešní život plný nemocí, bídy a dřiny není tak nadobro špatný a zatracený a má něco nesmírně cenného, to je podle Čapkova vyjádření nalezení toho správného východiska. Autor to dokládá těmito slovy: „Věřte, že je jediný skutečný pesimismus, a to je ten, který skládá ruce. Člověk, který pulsuje, hledá a realizuje, není a nemůže být pesimistou.“

V linii uvedených děl pokračovala ještě hra Adam stvořitel, kterou napsali oba bratři společně roku 1927. Základem je motiv, že Adam ze pomoci „kanonu negace“ zničí celý svět až na sebe samotného, a vytvoří svět nový - ten, je však ještě horší, než jaký byl ten starý. Adam vidí ve světě, který sám stvořil rovněž bídu a není si jist, jestli by nebylo lépe tento svět opět znegovat. V rozhodující chvíli se proti němu postaví největší chudák ze všech - zmetek, který mu ukazuje, že na světě se žít dá, třebaže pro mnoho lidí není a ani nebude ideální: „Já vám dám, zničit svět! Tohle je můj kanon, tady ten hrnec! A tohle je můj svět, tohle to všecko! Nedám, nedám! Vy všichni byste chtěli rozbít svět pro samý velký myšlenky. Zmetek nemá žádný velký myšlenky. Zmetek chce bejt jenom živ. A proto vám nedá tento svět.Pro zmetka je dobrej dost.“

Ve hře Adam stvořitel chtěli bratři Čapkové říci, že svět je sice mizerný, ale každý pokus jej zlepšit může vše nanejvýš ještě více pokazit. Je tedy moudřejší vzít jej, jaký je, a snažit se svého lidského času slušně a lidsky důstojně využívat. Čapek nevěří v tvořivou schopnost člověka, ať se snaží sebevíc, nic nového nevymyslí. Ať je jakákoliv idea sebekrásnější a sebeušlechtlejší, je jí vždy zneužito a slouží k utlačování většiny lidí.

V najaté situaci šířícího se fašismu Čapek nevidí už – jako ve svých utopiích 20. let – řešení ve vítězství „života“, ale začíná si uvědomovat potřebu reálné víry, kterou by lidstvo samo vyřešilo rozpory soudobého světa. V těchto letech dosáhl vrcholu na své cestě k angažované politické tvorbě v dramatech *Bílá nemoc* (1937) a *Matka* (1938). Hra *Bílá nemoc* je vybudována na protikladu fašistického diktátora, který chce ovládnout svět, a prostého lékaře Galéna, představujícího humanitu. Diktátor smrtelně onemocní „bílu nemocí“. Galén, který objevil lék, je ochoten diktátora uzdravit, jestliže se vzdá válečných plánů. Diktátor ze strachu před smrtí souhlasí. Galén je však ušlapán právě v okamžiku, kdy postiženému spěchá na pomoc – protože nechtěl spolu se zfanatizovaným davem provolávat zdar válce. Hra ukazuje na nebezpečí diktatury a davových vášní. A co k tomu Karel Čapek? „To tedy je konec, který byl nazván beznadějně pesimistickým. Částečně je to pravda; zůstává rozpoutaná válka a nebude potlačena Bílá nemoc; je mrtev doktor se svým lékem i se svým trvalým mírem, a je odsouzen k bídné smrti maršál, který už nevyhraje svému národu započatou válku; zůstává jen třeštící dav, který zároveň zabil svého maršála i jeho antagonistu.“ I když Čapek přesvědčivě zobrazil nebezpečí demagogie pro lidstvo, neukázal dosud nutnost aktivně se postavit proti hrozícímu nebezpečí.

K tomu dospěl až ve své poslední hře *Matka*. Tu jeho humanismus ztratil někdejší pasivitu; Čapek poznal, že láska k člověku nesmí spočívat jen v tom, že uhýbáme na všechny strany, ale že musí být aktivní, že člověk musí mít odvahu vzepřít se zlu a bojovat proti nelidskosti. Symbolizoval to obrazem matky, která ztratila čtyři syny, a proto přímo žárlivě střeží život posledního, který jí zbyl; když však nepřítel střílí z letadel do malých dětí, matka sama vtiskne poslednímu synovi do rukou pušku.

Nedlouho po napsání těchto děl, které byla rozhodujícím způsobem namířena proti rozmáhajícímu se fašismu, se vyhrocuje situace i v samotném Československu. Velký humanista, bojovník za mír, Karel Čapek se stává terčem nenávistných útoků fašistické spodiny a je dokonce i mnohými „vlastenci“ považován za zrádce, když v době mobilizace odjíždí z Prahy na venkov, by tam bylo formulováno stanovisko československých spisovatelů k horšící se situaci. 25. prosince 1938 v Praze umírá, právě tehdy, když se stává terčem největší vlny nenávistné kampaně. Čapkova smrt je vlastně symbolická. Znamená totiž konec samostatnosti Československé republiky, pro jejíž ideály Čapek pracoval a žil. Jeho osobnost byla zhodnocena v nekrologu v *Lidových novinách* 26.12.1938: Bylo cosi tklivě krásného i v tom, jak tento věčně napadaný Čapek nezraněn a ani nedotčen ubohými útoky, jejichž byl předmětem, trpěl sice jen studem za útočníky, nebo za jejich způsoby, a někdy dokonce jen soucitem s jejich bezmocí a křečí, ale trpěl opravdu bolestně.“

Ještě 14.10.1938 napsal Karel Čapek o třech typech lidí v katastrofické situaci: „Jedni jsou zdrceni, druzí se okázale rozehvívají a obvinují osud nebo lidi, a pak jsou třetí, o kterých chci vlastně mluvit. Ti, kteří nekoukají zdrceně, ani se nedají do křiku, nýbrž běží rovnou něco udělat, aby ta pohroma nebyla ještě větší ... Ti lidé nemají pokdy truchlit ani debatovat. Jsou to lidé, ze kterých se i bez rozkazu tvoří čtyři prvních zachránců.“

V den autorovy smrti vyšly v Lidových novinách Čapkovy pozdravy. V nich – jakoby na rozloučenou – vzpomíná na náhodná setkání s obyčejnými lidmi v Anglii, Itálii, Francii, Německu, Španělsku, s nimiž si tak snadno lidsky porozuměl a kteří mu představují možné soužití lidí různých zemí na základě všelidské důvěry. Ve chvíli nejtěžší, v předvečer nově světové války a vlastně už ze smrtelného lože Karel Čapek vysílá do světa své humanistické mírové poselství.

o-o

Miroslav Hošek : D Ě T I Z Í T Ě K A

Ředitel Kosmodromu Laufner zazvonil na svou sekretářku:
„Haló, Evo, je tam ještě někdo?“
„Takový stařík, pane, říká o sobě, že je tu hlídačem na západním okruhu.“

„Jméno?“

„Kiss Mathyel, pane.“

„Co je to k čertu za jméno?“

„Nevím, ale on tvrdí, že se tak skutečně jmenuje.“

„Dobrá?“ vzdychl Laufner, „pošlete ho dál.“ Položil sluchátko videofonu a čekal. Ozvalo se nesmělé zaklepání.

„Dále!“

Dveře se s tichým bzučením rozevřely a vpustily do místnosti menšího starého muže v uniformě hlídače kosmodromu. Jeho bleděmodré plaché oči neklidně těkaly po místnosti, až se zastavily na Laufnerovi.

„Dobrý den, pane řediteli.“

„Dobrý,“ zahučel otráveně Laufner nad jeho zjevem.
„Co si přejete, pane Matlyhol?“

„Mathyol, pane řediteli,“ řekl s pousmáním stařík.

„Tak dobře,“ mávl rukou Laufner. „O co jde?“

„Víte, ono je to trochu na dlouhý lokte...“

„Cože?!“ Laufner nevypadal vůbec nadšeně.

„Je to trochu delší vypravování,“ opakoval nejistě starý hlídač.

„Tak dělejte, sem s tím, a hlavně trochu rychleji, nebo tu zkysnem do rána.“

„Prosím, pane řediteli. Já jenom—víte, ke mně tam na západní okruh chodí několik dětí ...“

„No a?“

„... které si nemají kde hrát ...“

„Jak to-nemají?“ vyletěl Laufner. „Moment, pane, vždyť tu jsou přece v každém městě speciální herny!“

„To jsou,“ souhlasil stařík, „ale v domech. Města jsou samý železobeton a sklo, obehnaná hradbami, a děti mají hřiště jenom v těch panelových domech a nevidí ani kousek zeleně nebo aspoň nějaký kvíteček ...“

„No a copak to potřebují? Ne! A i kdyby — víte přece moc dobře, milý pane Mathylol, že veškeré půda je intenzívně využívána v zemědělství. Chápejte, lidí je moc, my prostě máme smůlu, my i naše děti. Co dělat, výživa je přednější — nemyslete si, tak rád bych těm dětem nějak pomohl, ale — máme jednoduše smůlu.“ Stařík plaše přikyvoval a neodvážil se Laufnera přerušit ani tehdy, když ředitel špatně vyslovil jeho jméno. Při pohledu na ředitele rozvaleného v měkkém, pohodlném křesle však hlídače napadlo, že pak ředitel asi taky má smůlu, protože jinak by tady přece nemusel povinně sedět a mohl by se slunit na některé z vyhlídek přepychových městských mrakodrapů. Jo, každý nese svůj kříž!

„No tak, s čím jste za mnou vlastně přišel?“ zeptal se lhostejně otrávený Laufner.

„Víte, pane řediteli, já jsem si myslel, že by ty děti měly přece jen mít trochu té zeleně a hřiště pod modrým nebem se sluníčkem ...“

„To jo, Mathylol, to by teda měly,“ souhlasil bodře Laufner.

„Mathylol, prosím, pane řediteli,“ opravil plaše stařík a pokračoval: „... no a ty děti tam chodily za mnou domů; víte, já tam mám takový kousek zahrádky a ony si tam hrály a byly tak hodné, že jsem o nich ani nevěděl. No a tak jsem si říkal, jestli by se ta 3. dráha a 5.rampa v západním okruhu nedaly vyřadit a udělat tam místo nich nějaké hřiště s travičkou ...“

„Člověče, vy jste se zbláznil!“ vyletěl Laufner z křesla a jeho nezúčastněně klidná lhostejnost byla pryč.

„Nejenže vodíte děti do zakázaného prostoru ...“

„Ale pane řediteli ...,“ pokusil se tiše o obranu stařík.

„Ticho!“ křikl Laufner a zakoulel očima. „Kde jsem to ... aha!“ řekl, probodávaje staříka svýma pichlavýma a zlověstnýma očima. „Mathylol, vy nejenže vodíte cizí osoby do zakázaných prostorů, ale opovažujete se podat mi takový hnusný, nepodložený návrh, který překračuje oblast kompetence vašeho rozhodování ...“

Stařík pokorně zíral s vyvalenýma očima a s pootevřenými ústy, naprosto zničen, zdeptán a zatracen, upíral smutný pohled na špičky svých hlídačských bot a snažil se pochopit Laufnerova slova.

„... a máte dokonce svou vlastní zahradu!“

Hlídač se bezděčně roztrásl. „Ale vždyť 3. dráha a 5. rampa se už nepoužívají ...“

„Tady nejde o 3. dráhu a 5. rampu, Mathyle, ale o to, že neoprávněně držíte zemědělskou půdu, jasný?!“

„A-ano, pane řediteli,“ zablekotal hlídač. „Ale ty děti ...“

„K čertu s dětmi!“ vykřikl zuřivě Laufner. „Co sem pletete děti? Nebo snad chcete zastřít skutečnost, že všechna zemědělská půda má být obdělávána? No?“

„Ne, pane, nechci!“ vyrazil ze sebe stařík.

„A co tam pěstujete?“

„Trochu té zeleně, taky kvítka ...“

„No prosím! Tráva! Kytky! Víte, že za tohle je kriminál, Mathylol?“

Starému muži začaly hrůzou drkotat zuby.

„Tak aby bylo jasno: neudám vás, Mathylol, ale jen když přestanete ty parchanty vodit na kosmodrom. Pro mě za mě, klidně si žijte v té své hlídačské boudě s trochou uschlého sena na dvorku před přistávací dráhou, ale to vám povídám, Mathylol, už mě nikdy neobtěžujte s takovými volovinami jako dnes, rozuměl jste?“

„A-ano, pane,“ vykotal bledý hlídač a s hrůzou v modrých

plachých očích vycouval z místnosti.

„Tak to bychom měli?“ konstatoval Laufner a slastně se protáhl. „A celkem klidně. Proč mě ale vůbec zatěžují takovými blbostmi? S tím by se něco mělo dělat. Nejsem tu nikomu pro smích!“

Vzal sluchátko videofonu a nařídil sekretářce: „Dnes končím.“

„Ano, pane řediteli.“

„A ještě něco,“ vzpomněl si Laufner. „Spojte mě s manželkou.“

„Prosím, moment.“

Chvíli to ve sluchátku bzučelo a pak se ozval příjemný Romanin hlas: „Laufnerová ... á, promiň, Dereku, teprve teď mi naskočil obraz ... Co je ti, vypadáš nějak divně?“

„Ahoj, Romi, toho si nevěšmej, měl jsem dneska perný den, to víš. A tak mě napadlo – co kdybychom si někam vyrazili?“

„A kam navrhuješ?“

„Třeba k moři, vyhlídka “C”. nejsou tam v betonu na pláži takové díry.“

„Výborně, ale co děti?“

„Děti, děti!“ rozčilil se Laufner. „Pořád jenom děti! Tak je strč do některého toho domu na dětské hřiště, a basta! Mají tam přece všechno, co potřebují, ne?“

CO JE TO, KDYŽ SE ŘEKNE ...

C E S T A Č A S E M

Nemožnost cesty časem je způsobována asymetrií kauzálních vztahů. Důvodem pádným a potvrzeným každodenní zkušeností, přesto neodrazujícím snílky od touhy pohybovat se po časové ose libovolným směrem a libovolnou rychlostí.

Zdánlivě není mnoho na výběr: minulost či budoucnost. Někteří autoři od tohoto tématu ani víc nevyžadují (Jerzy Jesinowski – Bloudění v čase; Karavana). Jako velice kladný příklad, plný překrásných paradoxů, uvádím sbírku povídek Strážci času od Poula Andersona. Vypráví o tom, co mohou cesty časem způsobit a kolik námahy pak stojí udržení žádané varianty dějin. Vedle tří románů, Laboratoř času (Marcel Thiry), Spirála času (Georgij Martynov) a Vynález profesora Van Troffa (Janusz A. Zajdel), byly uveřejněny desítky povídek. Některé lze najít ve sbírkách: Vlák do pekla (Chronoklasmus – J. Wyndham), Stvořitelé nových světů (Obchod, co jiného? – Mack Reynolds), Dokonalý robot – P. Boule, Princip nepravděpodobnosti (výbor sovětské SF) Vzpomínky Iljona Tichého – Stanislaw Lem. Čtenářům časopisu Interpress doporučuji – Jack Williamson – Pohled do budoucnosti (1/76), J. A. Zajdel – Tam a zpět (5/75), A. Meinertová – Pohled do minulosti (4/76), Michail Puchov – Ztráta monopolu (4/73). Čtenáři Sedmičky pionýrů si jistě pamatují na seriál Mlčící planeta od Viktora Kolupajeva. Čtenáři časopisu Zápisník jistě na Stroj času od Vladimíra Osinského, Přerušný řetěz času Alberta Valentinova ...

Chybí vám objasnění pojmu časová smyčka? Vezměte v tom případě do rukou knihu Fantastika, utopie, antiutopie (Kagarlickij). V příslušné kapitole se seznámíte i s termíny: bezparadoxní chronoskopie, historický fatalismus (v souvislosti s ním s povídkou Zahřmění – Ray Bradbury) aj. Jistě mi pak dáte zapravdu, že téma cestování v čase , je nejen zajímavé, ale i nečekaně rozmanité.

(Jiří Karbusický)

o-o

Jiří Karbusický K O B K A

... Byl jsem v té temné kobce sám. Vlastně ne! Stál tak ještě nějaký stařec, kterého jsem si předtím nevšiml. Bylo to těžko pochopitelné – po týdenním „pobytu“. Ale stál tam. Když se ozvaly kroky přicházející stráže, bez rozmyšlení jsem ho přistrčil ke dveřím. Vzala ho s sebou místo mne. A pak zahynul – také místo mne.

Amnestie přišla pro mnohé v pravý čas, ale pro mne už zbytečně. Pak jsem nežil, jen čekal. Sám jsem nevěděl na co. Až po letech učinil vynález stroje času mému čekání přítrž. Konečně jsem mohl napravit svůj zruďný čin!

Stačil jen okamžik a znovu jsem stál v temné kobce. Dřív, než jsem se stačil rozkoukat, někdo mne přistrčil ke dveřím, přímo do rukou právě přicházející stráže.

Emio Donaggio: Važte si mikrobů

Rýma. O ní se zmiňoval starý dokument, který poslala Hvězdná univerzita. Přes svrchní ochranné skličko byl mikrob jasně vidět.

Jedinečný Dabri, světec medicíny, největší vědec se podesáté dal do zkoumání zažloutlého listu papíru. Houpal se ve vytápěném křesle a snažil se dostat do méně pohodlné polohy.

Měl Lehký záchvat nadměrného blahobytu, velmi rozšířené choroby, kterou jinak lehce léčil. Rýma. Od té doby, co se zabývá studiem starých nemocí, ho tento problém mučí.

Bezpochyby to byl velmi silný mikrob! A lidstvo určitě muselo zažít velká muka. Velkého Dabriho zamrazilo. Snad je on sám plodem mutací vyvolaných tímto strašným mikrobem. Ukazováčkem pravé nohy stiskl tlačítko vytápěného křesla. Okamžitě se objevil robot. „Rok 3005, den 60, 20 hodin, 8 minut“.

Jedinečnému se lehce podařilo obejít vyčerpávající formality, Každý, kdo si přivolal robota, byl totiž nucen vyslechnout sdělení o roku, dnu, hodin i o poloze. Veliký Dabri si však potíže nepřipustil. Hned přistoupil k věci: „Co jsme v poslední době zaznamenali o rýmě?“

„Je to velmi stará nemoc,“ odpověděl robot. „Včera pán v osvětleném okamžiku objevil, že vznikla nachlazzzz... Prosím, promiňte, s tímto slovem jsem se setkal poprvé a moje receptory si ho špatně osvojily.“

„Vznikla tedy prochlazením. Všechno?“

„Ano, vše pane.“

Veliký Dabri propustil robota-asistenta, který už na jeho výzvu netrpělivě čekal. Načas se odtrhnout od krajně vyčerpávajících výzkumů spojených s touto záhadnou chorobou by mu pomohla případná nezkrotná láska či neodbytný stesk. V poslední době však řádila epidemie nadměrného blahobytu a to ho málo zajímalo. Takovým pacientům předepisoval tvrdá křesla a v těžších případech postele s matracemi. Nemocní se rychle uzdravovali.

Rýmu tedy vyvolávalo nachlazení a také působila na hlasivky. Důkaz o tom našel Dabri v zachráněném úryvku

z velmi staré hry. Jedna z replik zněla: „Matko, miluji tě.“ Následovala odpověď: „Říkáte to tak, jako byste měl rýmu. Magdo, miluji tě.“ Dabri si pomyslel: „Jaká to musela být hrozná nemoc, když o ní naši předkové psali hry.“

Vzpomněl si na ampule s nálepkou UŽÍVAT V PŘÍPADĚ RÝMY, které jednou odkryli při vykopávkách. Samozřejmě v nich byl jed a nešťastní nemocní, kteří ztratili všechny naděje na vyléčení, končili život sebevraždou.

Jedinečný Dabri, světec vědy, nemohl nijak pochopit přesný smysl slova nachlazení. Ovšemže, nemoc kosilo své oběti v těch zašlých časech, kdy města ještě nebyla chráněna kopulemi a změny ročních období závisely výhradně na přírodě. Dá se tak předpokládat, že slovo nachlazení je odvozeno od slova chlad. Chlad je pocit, který lidé pocítovali, jestliže stáli u silného zdroje tepla. Nebo snad naopak? Zavolal robota, aby mu vysvětlil, co je to chlad.

„Chlad,“ opakoval robot, „je pocit spojený s náhlým nebo postupným snížením teploty. Vyvolává zblednutí kůže a také zamrzání nejrozšířenější kapaliny - vody.“

Veliký Dabri svraštil obočí. Co je to „pokles teploty“? Za posledních sto let jen dvakrát praskly kopule, ale nevyvolalo to žádné teplotní změny. To znamená, že lidé trpěli rýmou v éře všeobecného barbarství. Náhle na obrazovce zabudované v podlaze zablikala kontrolka spěšné výzvy a vynořila se postava robota. Běžný případ. Onemocnění všeobecným blahobytem. A samozřejmě na druhém konci města.

Stiskl zelené tlačítko a vytápěné křeslo se změnilo v elegantní oblek, přesně se hodící velikému světci vědy. Aromatické vzduchové potrubí bleskově dopravilo velikého Dabriho do jeho osobní garáže těsně u kliniky. Jakkoli je to divné, ale Dabri nepocítoval, že se na město hrozivě valí katastrofa. Zapomněl na nejdůležitější pravidlo závazné pro každého občana města. Jestliže se na obrazovce teleradiového kanálu automaticky objevuje robot, je nutné hned odjet domů, protože přijde cosi velmi nebezpečného a nepříjemného.

Dabrimu toto pravidlo zcela vypadlo z hlavy. Požádal jednoho z robotů-asistentů o uklidňující tabletu.

„Mrrrhaaharr,“ odpověděl robot.

„To jsou první noty vynikající osmé symfonie „Kypění prostoru“ v podání martánského orchestru “Nyní vás ohlušíme,“ nechápavě si pomyslel Dabri. Ale pak si řekl, že robot jednoduše špatně funguje. Když ale druhý asistent vysvětlil, že útočník Ocelová hrud' vnikl do pokutového území a srazil levého obránce Ubijunamístě, zmocnil se míče a chtěl vstřelit branku, ale v ten okamžik ho pravý obránce praštil do hlavy, pochopil Dabri, že se stalo něco hrozného.

Náhle se přihodilo něco takového, co bylo předtím viděno jen ve vědeckofantastických filmech. Odpadl kousek vnější kopule, jež kryla město, a dírou se lil déšť.

Dabriho zchvátila hrůza. Byl tři sta metrů od domova. V panice vyskočil z vychladlého heliobusu a utíkal po ulici. Vytápěný oblek ho chránil před deštěm. Vždyť tento atmosférický jev znal dokonce i. on – světec vědy – jenom z knih. Domů se Dabri vrátil do poslední nitky promočený. Když zpozoroval, že se jeho kůže pokryla vyrážkou, udělalo se mu špatně. Mrazilo ho a časem začínal blouznit.

Havárie byla velmi rychle odstraněna, přesto Dabri ještě několik dní nevycházel z domu. Nechtěl nikoho vidět a odmítal s kýmkoli hovořit. Zatímco se uzdravoval, studoval rýmu. Teprve nyní se cítil v kůži svých předků, přestože chápal, že jeho nemoc není zdaleka tak hrozná jako rýma. Zavolal robota s příkazem:

„Břines nové materiály o rýbě.“

/Přeložil Zdeněk Dvořák/

